

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Naročnina za avstro-ogrske kraje za celo leto 10:40 K, za pol leta 5:20 K, za četrt leta 2:60 K, mesečno 90 vin.; za Nemčijo za celo leto 12 K, za pol leta 6 K, za četrt leta 3 K, za Ameriko za celo leto 14 K, za pol leta 7 K. — Reklamacije so poštino proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inserati. Enostopna petiti-vrtica, (širina 72 mm) 30 vin., pogojeni prostor 25. vin., poslana in razglašena 30 vin.

Posamezna številka 10 v.

Vsem organizacijam

ug oslovanske soc. demokratične stranke!

Z ozirom na razpisane državnoborske volitve sklicujemo

volilno konferenco stranke

na velikonočni ponedeljek, dne 17. aprila v Ljubljano.

Vsaka deželna, okrajna in krajna organizacija ima pravico poslati na konferenco svoje zastopnike.

Če je le mogoče, naj organizacije naznanijo svoje delegate poprej izvrševalnemu odboru, kateremu naj tudi vpošljejo vse predloge, ki se tičejo volitev.

Prostor in ura konference se pravočasno naznani.

Izvrševalni odbor jugoslov. soc. dem. stranke.

Sodrug!

Pripravite se po vseh krajih na dostojno praznovanje

prvega majnika!

Skrbite, da postane to praznovanje mogočna manifestacija delavske zavednosti in bojevitosti, ki bo le-tos posebno potrebna.

Praznovali bomo delavski praznik ne le v znamenju zahtev, ampak tudi

v znamenju protesta.

Delavci!

Spomnite se, koliko ste se bojevali za starostno zavarovanje ter za zavarovanje delavskih vdov in sirot! Težko si je misliti bolj opravičeno zahtevo kakor ta. Če je človek v Avstriji le par dni minister, mu je takoj zagotovljena pokojnina, tudi če ni storil ničesar za državo, tudi če je še mlad in sposoben za delo, tudi če ima še bogate dohodke. Če delavec ostari in oslabi, izgubi pravico do življenja, kajti nobena postava, nobena uredba ne varuje njegovega obstanka na stara leta. In še umreti ne more mirno kakor drugi ljudje, kajti na smrtni postelji ga še muči bridko vprašanje, kaj bo z njegovo vdovo, kaj z njegovimi otroci, kadar zatise oči.

LISTEK.

Vseh cvetlic cvetlica.

Spisal Etbin Kristan.
(Dalje.)

Kakor če se narobe pogleda skozi daljnogled, se mu je odmaknil svet, samo krasoroža je ostala, pa mu je izsesala vse misli, kakor da so zaspali možgani, od pete do temena pa mu je segalo srce in bilo ga je samo čustvo, neznansko nežno, sladko, mehko čustvo. Lepota krasorože ga je opajala kakor sladko vino, a ni ga upijnila. Le občutek brezmejne sreče, kakršne še nikdar ni okusil, mu je višla v žile. A ko se mu je po dolgem uživanju vrnila misel, je vedel:

— To je lepota vseh lepote. To je cvetlica vseh cvetlic! ...

Vendar še ni mogel povedati z besedami te misli, zakaj jezik mu je bil zavezan in govornice so le oči.

Stari vrtnar pa je razumel kraljeve poglede in je bil presrečen, da so mu bogovi dali doživeti ta dan ...

Naposled se je zdrnil kralj. Hitreje kakor gaele v njegovem parku se je vrnil v svojo prestolnico. Zbral je svoje ministre, dvorske dostojanstvenike, pesnike, slikarje in kiparje, učitelje naroda in modrijane, pa jih je hitreje kakor voda deveterih rek odvedel v čudežni vrt, kjer jim je, nepravilnim, začudenim, pokazal krasorožo.

In vsi so strmeli nad lepoto, ki jim je bila neznana doslej.

Po desetletnem zavlačenju je bila vlada vendar prisiljena predložiti parlamentu načrt socialnega zavarovanja

in državnoborski pododsek, v katerem so zopet sovražniki delavstva skušali zavlačiti stvar, je pod stalnim pritiskom socialno demokratičnih poslancev vendar zgotovil delo tako, da bi bilo v kratkem času lahko v parlamentu opravljeno iz sankcionirano. Ravno ta hip pa je vlada

razpustila parlament

in socialno zavarovanje plava zopet po zraku, vse doslej opravljeno delo je

izgubljeno,

nekoliko tisoč delavskih starcev ne bo prišlo na vrsto, da bi mogli uživati koristi novega zakona.

Delavci! Delavke!

Prvi majnik

je dan, ko lahko protestirate proti tej frivolni igri z vašimi najstvarnejšimi interesi. Stopite dne 1. majnika na noge in pokažite s čim večjo udeležbo, da se vladajoči ne smejo šaliti z vašimi interesi, ker je tudi slovensko delavstvo pripravljeno na boj za svoje pravice.

Vaša majniška demonstracija mora že prihodnjemu državnemu zboru pokazati, da mora biti dosedanje igre konec. Sami pa spoznajte, delavci, da je brez boja, brez organizacije, brez solidarnosti vsak trud zaman pa skrbite za to, da stopijo dne 1. maja res množice na plan.

Sodrug! Čas je dela, torej na delo!

Sodrug!

Volilni boj, ki nam ga je predčasno vsilila Bienenrthova vlada, nalaga jugoslovanski socialni demokraciji veliko nalogo, ki bo tem težja, ker imamo v raznih krajih skoraj sočasno tudi druge volitve. To veliko in važno delo bo mogla stranka le tedaj opraviti, če bo razpolagala s potrebnimi sredstvi, katerih pa seveda ne more pričakovati od nikogar kakor od svojih zavednih pristašev.

Sodrug! Znano Vam je, da imamo opraviti z nasprotniki, katerim skrb za denar ne dela nobenih težav. Proti bogatim nasprotnikom pa je nemogoče nastopati s praznimi rokami. Agitacijsko in organizatorično delo

za volitve je neizogibno, če se hoče doseči uspeh, a brez sredstev je to delo nemogoče.

Zatorej se obračamo do vseh zavednih sodrugov s pozivom, da prispevajo in nabirajo za

volilni sklad stranke

in tako omogočijo tisto delo, ki ga imamo izvršiti v prid delavstvu.

Položaj je resen. Nasprotniki bodo napeli v boju proti socialni demokraciji vse moči in njihove blaginje bodo bogato zalozene. Bilo bi pa neodpušno, če bi prišli ob tiste uspehe, ki se dajo doseči, le zaradi pomanjkanja denarnih sredstev. Kar bo delavstvo tukaj žrtvovalo, ko žrtvovalo zase. Volitev je boj in v boju moramo biti močni. Čim več sredstev bo stranka imela, tem svobodnejše se bo gibala, tem krepkejša bo in tem večji bodo njeni uspehi.

Sodrug! Mislite na to nalogo in skrbite za bojno blaginjo! Stranka je pripravljena v tem boju storiti vse, kar se more opraviti zahtevati od nje. Storitvi tudi Vi svojo dolžnost do stranke.

Vse pošiljajte za strankin volilni sklad naj se upravljajo na blaginjsko stranke, sodruga F. Bartla, Ljubljana, Šelenburgova ulica šte. 6.

Izvrševalni odbor.

Nove volitve.

Baron Bienenrth je predčasno razpustil državni zbor. To je bilo priznanje, da z dosedanjim parlamentom ni mogel vladati. Povsod na svetu smatrajo tako nesposobnost za povod, da vlada demisionira. Če je vlada v nasprotju s parlamentom, tedaj je v nasprotju z ljudsko voljo, ki se izraža v parlamentu. In tedaj mora s svojim odstopom dati priliko, da se sestavi taka vlada, ki bo lahko delala s parlamentom. To je ustavno pravilo.

Pač je tudi razpust parlamenta ustaven. Ali ker zakon ne obstoja samo iz besed, se mora povod za razpust parlamenta jemati tudi z duhom postave. Upravičen je tak razpust takrat, kadar se pokaže, da se volja parlamenta ne stinja več z voljo ljudstva in kadar je utemeljeno pričakovanje, da se z novimi volitvami bistveno izpremeni položaj v parlamentu. Upravičen je razpust parla-

edina, ker ni lepote poleg nje; vso Deveto deželo naj razveseljuje, vse oči naj opaja in vse duše naj blaži, da vzklije sreča iz lepote.

Po vsej deželi se je razširil kraljev ukaz in navdušeno ljudstvo je začelo puliti lilije in vijolice, vrtnice in tupilane, rožmarin in klinčke iz vrtov. Modri možje so hodili od mesta do mesta, od vasi do vasi ter so povedali ljudstvu pravila za vzgojo krasorože in vse je tekmovalo, da napravi iz Devete dežele paradiz.

Kralj Lepoljub se je zaprl v svojo palačo in je posvetil svoje misli bodočnosti. Naročil je zlato knjigo, da se zapiše vanjo njegova slava v večni spomin. Blaženi občutki so ga obhajali, ko je mislil na hvaležnost svojega naroda in poznih rodov. V samoti svoje palače je čakal, da pride čas.

Ko so minili meseci čakanja, je stopil dvorni vrtnar v njegovo dvorano in mu je naznanil, da je delo dokončano: Po vsem velikem vrtu cveto krasorože, same krasorože, velike, bujne, lepe brez primere.

Tedaj je vstal kralj in je zbral vse sijajno spremstvo, pa je dejal:

»Dopolnjeno je; lepota je vzcvetela. Preden jo izrujemo v svojem vrtu, kjer mora biti napopolnejša, pogledimo po deželi, da vidimo paradiz.«

In vsi so šli navdušeni s kraljem, da poiščejo raj.

A raja ... ni bilo.

(Konec prihodnjic.)

menta, kadar gre za kakšno veliko vprašanje, pa je verjetno, da je ljudstvo o njem drugačnega mnenja kakor večina zbornice.

Nobenih takih razlogov ni imel baron Bienenrth. Vse težave v parlamentu so obstojale v tem, da opozicija njegovi vladi ni hotela dovoliti proračunskega provizorija. To se nikomur ne more zdeti čudno, zakaj vsaka opozicija ima namen odstraniti vlado in ji zato dela zapreke. Če pa je opozicija tako močna, da je večina ne more premagati, tedaj je to izpričevalo uboštva za vlado in povod, da vlada, ki nima zadostne opore, demisionira.

S tega stališča je bil razpust državnega zbora popolnoma neutemeljen. Če se pa še pomisli, koliko važnega dela je padlo vsled tega razpusta pod mizo, tedaj se lahko reče, da je bil ta korak naravnost frivolna.

Ali sme Bienenrth vsaj pričakovati, da se v novem parlamentu razmere izpremene njemu v prid? Bienenrthovo večino so sestavljale nemške stranke — liberalne in klerikalne, pa Poljaki in Italijani. Toda na Poljake se Bienenrth ni več mogel popolnoma zanašati, odkar je vprašanje galiških kanalov postalo pereče. Z Italijani pa je račun postal težak vsled zavlačenja italijanske fakultete. V tem oziru se ne more za Bienenrtha z novimi volitvami nič zboljšati. Lahko pa bi se zgodilo, da se še kaj poslabša. Med Poljaki narašča opozicijska struja in vlada ima tam vsak dan manj zagovornikov. Tudi tisti poljski političarji, ki stoje na računarskem stališču, nimajo posebnega povoda, da bi se ogrevali za vlado, ki ni ničesar storila za Galicijo in ki ima povrh jako dvomljivo bodočnost. Če pa bodo Italijani v prihodnjem državnem zboru še pri večini, je tudi veliko vprašanje. Med italijanskimi volilci ni nobenega razpoloženja za to in kandidat, ki bo videl, da je njegova izvolitev odvisna od opozicijske politike, bo v tem oziru rajši ugodil volilcem, kakor da bi obsedel doma pri peči.

Tukaj torej ne more Bienenrth pričakovati nobene pridobitve, pač pa ni izključena izguba.

Torej gre za to, če more vlada povečati svojo večino iz vrst dosedanje opozicije. Naravno je, da ostanejo socialni demokrati tudi v bodočem državnem zboru odločno opozicijski. Večina Slovenske Enote je sestavljena iz čeških strank. Na te pa vlada niti misliti ne more. Razmere v češkem deželnem zboru ter ponesrečeni poizkusi češko-nemške stranke so za češke meščanske stranke taka zapreka, da preko nje nikakor ne morejo priti v vladni tabor. Baron Bienenrth se je o tem že prepričal. Sprejel je pri zadnji rekonstrukciji Čeha Mareka v svoj kabinet, ali češke stranke so kljub temu ostale v opoziciji. Pa tudi niso mogle storiti nič drugega.

Ena sama stranka torej še ostane, na katero bi baron Bienenrth mogel graditi svoje kombinacije: To so slovenski klerikalci. In mnoga znamenja kažejo, da je res tak Bienenrthov načrt.

Takozvana Slovenska ljudska stranka je v parlamentu uganjala opozicijo, ki je trikrat postala obstrukcija. Uganjala pa je ni zaradi kakšnih načelnih vprašanj, ampak izključno zaradi tega, ker ni imela svojega zastopnika v vladi. Da ni bila načeloma opozicijska, je pokazala o božiču, ko je glasovala za zadnji proračunski provizorij barona Bienenrtha, pa v delegaciji, ko je dovolila vse militaristične zahteve. Tako ne more ravnati nobena resno opozicijska stranka in je popolnoma jasno, da so tukaj merodajni samo strankarski interesi.

Tako neumen ne more biti Bienenrth, da bi razpuščal državni zbor le zato, da dobi v treh mesecih parlament popolnoma enak tistemu, ki ga je razpustil. Nekaj mora pričakovati od novih volitev. A če je očitno, da ne more od nobene druge strani upati zboljšanja za svoj položaj kakor od sloven-

ske klerikalne, tedaj mora imeti za to pri-
čakovanje kolikor toliko podlage. Cena, ki
bi jo moral plačati, ne bi bila velika. Saj
gre le za to, da postane kak slovenski kle-
rikalec minister. V svoji splošni politiki ni
treba Bienenrthu zaradi tega ničesar izpre-
meniti.

Zares so klerikalci neprenehoma silili
na to, da se razpusti državni zbor. Že leta
1908, so izdajali to parolo in potem so jo
neprenehoma ponavljali. Kakšen namen so
mogli s tem zasledovati? Če bi se tudi zgo-
dilo, da bi pri novih volitvah božja previd-
nost zaspala in bi klerikalci pridobili še kak
mandat, bi se s tem njih politična moč ne
povečala in tako malenkostna pridobitev ne
bi bila vredna volilnega boja, ki je pri kle-
rikalcih, kakor je znano, vedno zelo drag.
Ako pa ne gre za to, tedaj ne more imeti
njihova agitacija nobenega drugega zmisla,
nego z novimi volitvami ustvariti sliko na-
videzno izpremenjenega položaja in si izkrčiti
pot v vladno večino.

Glavno glasilo klerikalne stranke piše
že danes tako, kakor da ima delati politiko
vlade. V volilnem boju se bo pač tudi od
njenih agitatorjev včasih slišala kakšna beseda
proti Bienenrthu, a to ne bo smelo zavesti
volilcev. Njihovi nameni niso jasni, zato je
vsak sum o njih opravičen. Če nočejo biti
Slovenci prodani vladi, tedaj se mora pri
državnozbornskih volitvah vsa moč obrniti
proti klerikalizmu.

Politični odsevi.

Arbanaška vstaja.

Turške čete v Albaniji zmagujejo, položaj za
Turčijo pa je vendar od ure do ure težavnejši. Pom-
lad je za Balkan vedno nevaren čas in če se tam
vname le ena iskra, je mogoče, da se razširi požar po
vsem polotoku. Tega niso mogli izpremeniti evropski
žandarji, ki so »reformirali«¹ po Turčiji; tega ni mogla
izpremeniti nova vlada v Turčiji. Z Arbanaši ima Tur-
čija že davno svoje križe. Lani je mislila, da je na-
pravila njihovim puntom radikalen konec in da bi jih
ustrahovala za bodočnost, je dovolila svojim vojnim
sodiščem najkrutejše sodbe. V zavzetih vaseh pa so
turški vojniki tudi plenili in požigali kakor divjaki.
Namesto miru, ki so ga pričakovali, so pa Turki vsled
tega doživeli novo vstajo.

Posebna težava je sedaj nastala, ker je vsled
punta prizadeta tudi Crna gora. Turške čete so mo-
rale prodirati do črnogorske meje, ker se je ravno v
obmejnih krajih najbolj širila vstaja in ker so vstasi,
kadar niso imeli drugega izhoda, zbežali čez mejo. V
Crni gori je pa vsled tega nabiranja turških čet ob
meji velika razburjenost, tako da je Crna gora mobi-
lizirala nekaj svojega vojsništva in imenovala vojvodo
Lukića Vojvodića za poveljnika.

Veselišam je Crna gora predložila spomenico, ki
prosi, da ni veseliše posredujejo pri turški vladi, da
bi uredila vprašanje izseljevanja Malisorov. Spomenica
priporoča, da naj Turčija dovoli splošno amnestijo za
vse vstase in da naj blažje izvršuje zakone. Na koncu
izreka spomenica, da želi Crna gora ohraniti prijateljske
razmere s Turčijo.

Da črnogorska vlada ne želi resne vojne s Tur-
čijo, je pač verjetno. Ali njena spomenica je napravila
v turških krogih slabo kri. Časopis »Zia«² napada Crno
goro na najostrejši način, češ da se s svojo spomenico
vmešava v notranje zadeve Turčije.

Nove težave nastajajo tudi vsled tega, ker se
razširja med trgovci bojkot grškega blaga.

Boji okrog Tuze se ponavljajo. Oficijsko poro-
čajo o odločitvi turških zmagah, vendar pa vstaje ni
konec in v mnogih krajih čakajo čete le ugodnega
trenotka, da pograbiijo za orožje.

* Nemški svobodomisleci in krščan-
ski socialisti pojdejo torej najbrže povsod
združeni v volilni boj. Na Tirolskem je zveza
že sklenjena, na Češkem se še pogajajo, ker
so krščanski preveč požrešni in zahtevajo
preveč mandatov, na Nižnjem Avstrijskem so
liberalci še nekoliko sramežljivi, na Štajer-
skem se slišijo posamezni svarilni glasovi,
ali v nekaterih krajih je pak tudi že skle-
njen. Nič ni torej dvomiti, da bodo v nem-
ških okrajih vse meščanske stranke združene
zoper socialno demokracijo. Boj bo torej hud,
ali nezačajnost se bo maščevala nad libe-
ralci. S tem, da pomagajo klerikalcem še do
večje moči, kopljejo sami sebi grob. Socialni
demokratje nimajo kaj žalovati.

* Na Češkem se zbirajo meščanske
stranke za volitve in iščejo kompromis. Po-
nudili so ga tudi češkimi socialistnim demokra-
tom, ki so ga pa odklonili, ker jim je vo-
lilni boj prilika za razširjenje socialističnih
načel.

* Češki socialni demokratje so skle-
nili postaviti za državnozbornske volitve kan-
didate v vseh okrajih, izvemši v četrtem
moravskem volilnem okraju, kjer kandidira
profesor Masaryk. S tem hoče stranka
izraziti svoje soglasje z bojem, ki ga je
Masaryk vodil proti Aehrenthalovi zunanji
politiki.

* Baron Chiari, vodja nemških nacio-
nalcev, je izjavil, da ne kandidira več za
državni zbor.

* Na Koroškem so nemški nacionalci
odklonili kompromis s krščanskimi socialisti.

* Načelniki deželnih vlad so se v četr-
trtek sešli na Dunaju na konferenco zaradi
državnozbornskih volitev.

* V veliko zagato se je spravił baron
Bienenrth z razpustom državnega zbora, ko

menda niti mislil ni na njo. Kakor vse kaže,
mu grof Khuen Hedervary naravnost na-
stavlja nogo. Reforma brambovskega zakona
je zadeva, ki se mora na Ogrskem in v
Avstriji enako rešiti, zakaj armada je skupna.
Khuen Hedervary sili na to, da se zadeva
ne zavleče. Ali njemu je lahko, ker ima državni
zbor skupaj; samo čez Veliko noč
pojde na počitnice, potem se pa zopet snide.
Ali kaj naj stori Bienenrth, ki nima parla-
menta? Khuen pravi, da mu to nič ni mar.
On zahteva, da se uveljavi reforma v Av-
striji sočasno kakor na Ogrskem, pa tudi če
se uveljavi s § 14. Tega si pa Bienenrth ven-
dar ne upa. Imel je pač s § 14. že veliko
korajžje, ko si je dovolil proračunski provi-
zoriž in posojilo, ampak brambovski zakon
predelati, ne da bi se državni zbor bavil z
njim, se zdi tudi Bienenrthu preveč. In res bi
bilo preveč. Naj bo prihodnji državni zbor
že kakršenkoli, vendar je nemogoče, da bi
trpel tako samolastnost. Bienenrth bi s tem
obsojil samega sebe. Ali Khuen je že dobil
dovoljenje od cesarja, da sme meseca maja
predložiti ogrskemu državnemu zboru bram-
bovsko reformo in bančni zakon. Bienenrth
pa čepi v tinti.

* V italijanski zbornici je Giolitti
razvil svoj program. Napovedal je obširno
volilno reformo, zakon o čistosti volitev,
monopol za zavarovanje življenja in blagajno
za starostno zavarovanje. Večina je Giolit-
tiju odobravala.

* Za predsednika ruske dume name-
sto Gučkova, ki je odstopil, je izvoljen po-
slanec Rodzianko. Tudi on je član stranke
oktobristov kakor Gučkov. (Oktobristi se
imenujejo pristaši tiste ustave, katero je bil
car razglasil s svojim manifestom dne 31.
oktobra 1905., ki pa jo je pozneje popačil).

* Veliki korupcijski aferi so prišli v
Parizu na sled. V ministruvstvu za notranje
zadeve so aretirali tri osebe, ki so osumljene,
da so kradle važne dokumente in jih pro-
dajale tujim državam. Glavni okrivljenec je
konzularni elev René Rouet; z njim v zvezi
je bil neki Bernard Mainon in njegov taj-
nik Pallier. Hišne preiskave pri njih so
baje razpršile vsak dvom o njihovi krivdi.

* Ferrerjeva debata se v španskem
parlamentu nadaljuje. Canalejas nasprotuje
reviziji procesa, ker se menda boji, da bi se
še enkrat zameril oficirjem.

* Portugalske zbornične volitve bodo
dne 28. maja. Volilno pravico imajo vsi sa-
mostalni državljani, ki znajo čitati in pisati.

* Portugalska vlada namerava novemu
parlamentu predložiti zakon o ločitvi cerkve
od države.

Domače vesti.

Ljubljana in Kranjsko.

Ljubljanske občinske volitve.

Danes je zadnji dan, da naznanijo stranke,
ki se hočejo udeležiti volitev, vladi svoje
kandidate. Odločitev se približuje in agita-
cija se poostreje. V boj stopajo štiri stranke,
med njimi tudi jugoslovanska socialna de-
mokracija kot zastopnica delavstva, kot edina
resnično delavska stranka.

Kaj hoče socialna demokracija v ljub-
ljanskem občinskem svetu?

Njena naloga je dvojna. Pred vsem ima
na celi črti, v vsakem oziru, pri vsaki pri-
liki varovati delavske koristi. To je
njen glavni poklic in odpira se ji široko po-
lje, da ga izvršuje. Poleg tega pa mora do-
ločati tudi svoje stališče v splošnih vpraša-
njih, ki se tičejo delavstva, pa tudi mestnega
prebivalstva sploh.

Za vsa čisto delavska vprašanja je me-
rodajno njeno razredno stališče. V vseh ta-
kih vprašanjih je ne vodi in je ne more vo-
diti nič drugega kakor delavske koristi. Med
podjetništvom in delavstvom so gospodarska
nasprotja in kjer gre za take reči, ne more
biti nobene »skupnosti«, nobenega »dela za
vse sloje«. V vsakem takim slučaju bo mo-
rala socialna demokracija voditi boj proti
kapitalističnemu profitarstvu in ne
glede na levo in na desno nastopati za de-
lavstvo.

Taka vprašanja se tičejo občinskih de-
lavcev in uslužbencev, pa tudi drugih, v
Ljubljani živčih in privatnemu kapitalu slu-
žečih. Vse stranke obljubujejo danes mestnim
uslužbencem zboljšanje razmer. Liberalci se
trkajo na prsi in se kesajo za stare grehe,
klerikalci se postavljajo, ker niso imeli moči,
da bi bili tukaj grešili tako, kakor so dru-
gi. Socialni demokrati ni treba, da bi tem
kategorijam obljubovali zboljšanje, ker se to
po njenem programu razume samo ob sebi.

Ali obljube pred volitvami so po ceni.
Lepe besede se kmalu najdejo. Toda če se
hoče tem kategorijam res pomagati, je treba
zboljšati njihove plače, povečati njih število
itd. To pa porodi vprašanje: Odkod vzeti?
Brez denarja se ne daje izvesti take reforme

in zato je treba tudi poguma, da se pove-
Poiskati bo treba novih virov.

Kaj pravijo na to meščanske stranke?
Ali so toliko korajžne, da bi povedale svo-
jim privilegiranim volilcem: Treba bo tudi
nekoliko več plačevati? ... Socialna demo-
kracija to lahko pove, ker ne išče glasov
pri kapitalistih, ampak pri delavcih. Kako
bi meščanske stranke to napravile, ne da
bi se zamerile svojim glavnim volilcem, je
drugo vprašanje.

Če se doseže, da se zboljšajo razmere
delavstva, pa ne bo dovolj, da se zvišajo
doklade. Za tak priboljšek, ki bi si ga trpini
sami morali plačati iz svojega žepa, bi se
lepo zahvalili. Novih prispevkov je zahtevati
od tistih, ki jih najlažje plačujejo. Ali znano
je, da tej gospodi plačevanje ne diši. Tukaj
mora nastati boj in gorje delavcem, če bodo
imeli zastopnike, ki hočejo »zastopati vse
sloje«.

Občina je tudi indirektni delodajalec.
Marsikatero delo oddaja privatnim podjetni-
kom. Doslej je pri takih prilikah gledala le
na to, kdo napravi najnižjo ponudbo. In
včasih je še protekcija igrala neko vlogo.
Toda s temi najnižjimi pondbami je bilo
navadno najbolj oškodovano delavstvo. Tisti
delodajalec, ki je najbolj odiral svoje de-
lavce, je lahko napravil najnižjo ponudbo. In
tako je občina posredno podpirala izkori-
ščanje.

V novem občinskem zboru bo treba
skrbeti, da se temu napravi konec. Občina
ima tudi socialne dolžnosti. Skrbeti mora
pač za to, da je podjetniki ne molzejo po
nepotrebnem, skrbeti pa mora tudi za ko-
risti svojih občinarjev in med temi so de-
lavci. Zato se mora zahtevati, da oddaja
svoja dela le takim podjetnikom, ki se za-
vežejo, da izpolnijo socialne pogoje. Občina
mora določiti plačo, katero ne sme podjet-
nik zmanjšati, pa tudi delavni čas. In le iz-
med delodajalcev, ki izpolnijo te pogoje,
more priti v poštev tisti, ki napravi najnižjo
ponudbo.

Na socialno stališče se mora občina po-
staviti v stanovanjski politiki. Tukaj se ne
sme ustrašiti modernih metod, četudi je z
njimi združen boj. Proti stanovanjskemu ode-
rstvu je edino uspešno sredstvo konkuren-
ca in tu mora občina nastopiti kot konkurent.
Ona mora zidati primerne stavbe, v
katerih dobi siromašnejše ljudstvo lahko ne
le cenen, ampak tudi zdrava in prijetna
stanovanja. Ideal bi bil, da bi občina po-
stala lastnica vseh hiš, ki služijo za odda-
janje stanovanj. A če je ta ideal danes še
nedosežen, mora občina vendar storiti vsak
korak, s katerim se mu more približati.

Tudi aprovizacijska politika mora po-
stati socialna. Občina se mora poslužiti vsa-
kega sredstva, s katerim se more prebival-
stvu omogočiti nabava cenejših živil. Splošni
interesi grede tu pred privatnimi. Marsikaj
se tu lahko doseže s posredovanjem, marsi-
kaj pa tako, da postane občina sama pod-
jetnik, ki pa nima naloge, delati profit, am-
pak dajati prebivalstvu živila za čim nižjo
ceno. Občine v drugih deželah, ki so prišle
v socialno demokratične roke, nam dajejo v
tem oziru krasen zgled.

Socialna demokracija pa ni slepa vpriču
dejstva, da ima občinski svet v Ljubljani še
druge naloge. V interesu prebivalstva, med
katero šteje tudi delavstvo, želimo, da se
Ljubljana razvije. Zavedamo se tega, da je
Ljubljana glavno mesto kranjske dežele, pa
tudi središče vsega slovenskega naroda. So-
cialna demokracija je kulturna stranka in bo
v občini pospeševala vse, kar služi kulturi.
Predvsem bo gledala na to, da se povzdigne
šolstvo, kolikor je odvisno od občine. Z na-
raščanjem prebivalstva se morajo razširiti
ljudske šole tako, da bo za vse otroke do-
volj prostora v njih in da se bo učiteljstvo
res lahko bavilo z učenici. Poskrbeti bo treba
za moderne naprave, za zadostno število
šolskih zdravnikov, za šolske kopelji, pa tudi
za to, da ne bodo otroci pri pouku lačni. Tudi
naloge, ki jih ima glavno mesto do umet-
nosti, bo socialna demokracija podpirala, za-
kak umetnost je v kulturnem življenju ve-
lažen faktor. Seveda bo treba skrbeti, da
bodo imeli od tega tudi delavski sloji du-
ševne koristi. Nikakor ni misliti, da pridejo
s socialno demokracijo Vandali v občinski
svet, ampak prišli bodo zastopniki, ki bodo
vložili vso svojo moč v to, da postane Ljub-
ljana lepo, ugodno mesto ne samo peščici
izvoljenec, ampak vsemu njenemu prebival-
stvu. Kdor bo volil socialno demokratično,
bo dobro volil.

— Pravo volilno leto imamo letos v
Ljubljani. Poleg občinskih volitev, ki so se
od lanskega razpusta zavlekle do letošnjega
aprila, imamo kakor po vsej državi 13. ju-
nija državnozbornske volitve, vmes pa pride
še 15. maja deželnozbornska nadomestna vo-
litev za mandat, ki ga je bil lani odločil li-
beralni poslanec dr. Oražen. Tudi razpis te

volitve se je prav po nepotrebnem tako za-
vlekel. Značilno je, da je poslanec Mandelj
veliko pozneje odložil mandat kakor dr. Ora-
žen, pa se je volitev v njegovem okraju
vendar prej izvršila kakor v Ljubljani. Za
ljubljsko nadomestno volitev so imeniki od
četrtega razporejeni v mestni posvetovalnici
na rotovžu. Vpisanih je 3538 volilcev, t. j.
za 264 več kakor pri zadnji volitvi. Vse so-
druge, ki imajo v mestni kuriji volilno pra-
vico, pozivljemo, naj se pravočasno prepri-
čajo, če so vpisani. Volilo se bo v štirih
skupinah po abecednem redu in sicer bodo
v prvi skupini volilci, katerih imena se za-
čenjajo s črko A do H, v drugi skupini za-
četne črke I do L, v tretji skupini začetne
črke M do R, v četrth začetne črke S do Ž.
V prvi skupini je vpisanih 936 volilcev; zad-
njič jih je bilo 857; v drugi 750, zadnjič
722; v tretji 841, zadnjič 777; v četrth 1011,
zadnjič 918.

— Dr. Šusteršič kandidira zopet v
ljubljski okolici. »Slovenec«³ piše tako, ka-
kor da bi bili okoličanski volilci kar trepet-
ali vpriču možnosti, da bi klerikalni mogo-
tec odklonil kandidacijo. Takega strahu se-
veda ni bilo treba, zakaj kdor hoče postati
minister, pa ni visok uradnik, mora biti po-
slanec. In dr. Šusteršič se še davno ni odre-
kel upanju, da postane ekselencia. Da pa
kandidira v ljubljanski okolici, je čisto na-
ravno. Saj bi še rajši v ljubljanskem mestu.
Ampak tukaj je grozdje vendar prekislo.

— Dr. Dridnavti, za katere so glasovali
klerikalci, jih že pošteno skele. Zakaj tudi
kmetom bo težko dopovedati, da imajo kaj
koristi od tega, če se zapravi pol milijarde
za barke, za katere morajo kmečki žulji pri-
spevati. Zato cvete zdaj klerikalni patrioti-
zem kakor česnje spomladi, le da ni tako
lep. Kadar je treba in kadar ni treba, pri-
sega »Slovenec«, da je Avstrijanec in da bi
šla Avstrija rakom žvižgat brez dridnavtov.
»Slovenca«⁴ seveda ne čitajo kmečki volilci.
Ta pisarija je namenjena klerikalnim agita-
torjem, kmetom pa bi ljudski osrečevalci
najrajši zamolčali vse, kar je bilo v delega-
cijah. Zato bo dobro, kmetom, kjerkoli je,
prilika, pojasniti to stvar, da bodo vedeli,
kam gredo davki, za katere jih rubijo ekse-
kutorji. Naj se klerikalci le trudijo, da »pre-
pričajo«⁵ kmete, kako »koristni«⁶ so taki iz-
datki!

— Agitacija za ljubljanske občinske
volitve se razvija na celi črti. Tudi Nemci
so se že pripravili in imenovali svoje kandi-
date. Liberalci in klerikalci agitirajo krčevito.
Sedaj je čas, da tudi socialni demokratje po-
dvoje svojo delavnost in poskrbe za najiz-
datnejšo agitacijo. Sedaj ne sme biti nobe-
nega izgovora. Vsak zaveden sodrug mora
biti agitator. Kar se opravi na sestankih v
posameznih okrajih, se mora raznesti dalje
med maso volilcev. Delavci naj ne pozabijo,
da je ves uspeh odvisen od njihovega dela.
Od par glasov je lahko odvisen cel mandat.
V bodočem občinskem zboru pa je vsak
posamezen mandat lahko važen. Zato mo-
rajo delavci poskrbeti, da se ne izgubi niti
en glas, ki lahko pride v prid socialni de-
mokraciji. Pazijo naj tudi na nasprotniške
agitatorje, katerim je vsako sredstvo prav za
zapeljevanje volilcev. Čim bolj pritiskajo na-
sprotniki, tem bolj morajo delati naši sodrugi.
In če vsak opravi svojo dolžnost, ne more
izostati uspeh.

— Volilci ljubljanski, ki žele kakršna-
koli pojasnila glede občinskih, deželnozbor-
skih ali državnozbornskih volitev, naj se zglase
v upravnivstvu »Rdečega Prapora«⁷ vsak dan
med 6. in 7. zvečer.

— Nadvse je čudno, s kakšno silo se
je »Slovenec«⁸ začel zaganjati v socialno de-
mokratično od tistega trenutka, ko je bil državni
zbor razpuščen! Niti enega mandata niso slovenski
socialisti imeli v zadnjem par-
lamentu in sploh trobi »Slovenec«⁹ vsak dan,
da propada socialna demokracija na Sloven-
skem. Čemu torej tisti strastni napadi? Tako
se navadno ne naskakuje sovražnik, katerega
se ni treba bati. »Slovenčev«¹⁰ besnenje to-
rej nekoliko razodeva, da misli precej dru-
gače o tej stvari, nego piše. In ima prav;
zakaj njegova slutnja, da je socialna demo-
kracija od zadnjih volitev napredovala in da
so v nekaterih okrajih klerikalni mandati v
nevarnosti, ga nič ne moti. Nas pa »Sloven-
čev«¹¹ tuljenje veseli, ker je za boj potrebno.
Nič ni slabšega pri volitvah, kakor prijazno
lice nasprotnika. Klerikalno glasilo naj le
nadaljuje. Čim nesramnejši bodo njegovi na-
padi, tem več bojevitosti bo v naših vrstah.
In nič drugega si ne želimo.

— Vodstvo liberalne stranke je čutilo
potrebo izreči bivšemu poslancu Hribarju
zaupnico in mu vnovič ponuditi kandidacijo
za Ljubljano. Tista zaupnica bo najbrže le
akt uljudnosti, zakaj stvarno je pač tudi z
liberalnega stališča slabo utemeljena. Gosp.
Hribar ni storil ves čas, kar je bil poslanec,
ničesar za liberalizem, pač pa se je takoj,

Rabite,

če imate nahod, če ste hripavi, zaslišeni in težko dihati, Fellerjev fluid z znamko »Elsafluid.«¹² Prepričali smo se sami pri bolečinah v prsih, v vratu i. t. d., o njegovem
zdravilnem in kašelj tolažečem vplivu. Tucata za poskušnjo 5 kron, dva tucata 8 kron 60 vinarjev franko. Izdeluje ga le lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsin trg št. 252 (Hrvaško).

ko je prišel na Dunaj, dalmatinskim klerikalcem zavezal, da ne stori ničesar zoper klerikalizem in tej obljubi je ostal bolj zvest kakor svojemu liberalnemu programu. Kar pa se tiče nove kandidature, nam je pač vseeno, komu jo liberalci ponudijo in kdo jo sprejme. Če se bo Hribarju zdelo umestno kandidirati v sedanjih razmerah, je pač druga reč. Zakaj položaj je sedaj pač precej drugačen kakor leta 1907. Takrat je Hribar pač še lahko dejal: »Program sem jaz!« — danes tega ne bo mogel več, ker bodo volilci vprašali, kako je izvrševal svoj program. Ne prihaja nam na misel, da bi stopali na polje osebnosti, kakor žuga »Slovenec«. Ali Hribarjeva politika je bila ves čas taka, da bi bilo bolje, če bi je sploh ne bilo. Sicer pa nam je čisto vseeno, kaj ukrenejo liberalci. Socialni demokratje pojdejo svojo pot in da jih tudi v Ljubljani nobena stranka ne bo več mogla prezirati, se bo kmalu pokazalo.

— Dimnikarskim pomočnikom v Ljubljani ni ravno na rožicah postlano; o urejenem delavnem času pri tej stroki sploh ni govora, vstajati morajo jutraj ob 5., da celo že ob 4., in ako imajo pomočniki proti večeru slučajno kaj prostega časa, tedaj večina mojstrov zahteva, da kidajo po zimi sneg, pometajo dvorišča, zalivajo na vrtovih itd., skratka, da opravljajo dela, ki ne spadajo med njegove naloge, ker nimajo z dimnikarstvom nič opraviti. Pri vsem tem bi človek mislil, da je vsaj plača taka, da bi pomočniki poleg rednega dela v obrti opravljali z veseljem vse te posle; ampak zelo bi se motil kdor bi to verjel. Poleg male odškodnine, ki jo dobivajo pomočniki od strank za pometanje štedilnikov itd., so prejeli namesto zajtrka in večerje za ves teden od mojstrov reci in piši eno krono in osemdeset vinarjev! Razven tega še namestu obeda od nedeljah in praznikov po 60 vinarjev. To so bili dosedaj vsi prejemki v denarju, kar so jih pomočniki od mojstrov dobivali. Naravno je, da so pomočniki pri pičlosti sredstev, ki so bili namenjeni za hrano, porabili do malega tudi vsa plačila od strank v ta namen. Čudnega torej ni nič, da pomočniki v sedanjem času, ko vlada naravnost nezgodna draginja, niso mogli nadalje izhajati. To je dalo povod, da so pomočniki pred kakimi 14 dnevi vložili na svoje mojstre prošnjo, naj bi se še obed od delavnikov pri delodajalcih odpravil, namestu vsake hrane pa naj bi v to svrhu plačevali mojstri pomočnikom mesečno po 50 K. Ker so pa stanovanja, ki jih dajejo nekateri mojstri pomočnikom na razpolago, pod vsako kritiko, so obenem prosili za primerna, zdravlju neškodljiva stanovanja. Dimnikarski mojstri o vsem tem niso hoteli nič slišati, kar je dalo povod, da so pomočniki stopili dne 3. t. m. v stavko. Se isti večer so se vršila skupna pogajanja, pri katerih so se mojstri in pomočniki zedinili glede hrane na sledečih postavkah: Za zajtrk 24 vin., za obed 60 vin. in za večerjo 40 v., skupno torej dnevno K 124. Nadalje so mojstri obljubili pomočnikom primerna stanovanja. Pripomniti je, da se pogajanja ni udeležil največji mojster te stavke g. Stricelj, ki je kratkomalo v naprej odklonil vsako najmanjšo koncesijo in ker so ostali mojstri izjavili, da podpišejo sklenjeni dogovor le tedaj, ako ga podpiše tudi g. Stricelj, so pomočniki stali še drugi dan. Dne 4. t. m. je dal g. Stricelj poleg drugih mojstrov končno svoj podpis in je bila s tem stavka končana. Dimnikarski pomočniki so na to prihodnjega dne zopet začeli z delom. Pomočniki so dokazali, da ni resnična navadna trditve delodajalcev, namreč da bi delavci mojstre najraje slekli iz kože, temveč da zahtevajo le toliko kolikor za življenje neobhodno potrebujejo in kdor jim te pravice ne prizna, ne more biti pošten človek.

— Šiška brez župana. V Šiški se že dlje časa razvija prav zanimljiv boj med večino naprednih občanov in županom. Ta boj je v četrtek večer dosegel vrhunec s tem, da je župan in z njim podžupan vrgel puško v koruzo. Oba sta odstopila. — V nedeljo 9. t. m. se vrši v tej zadevi javen shod v Šiški v salonu gostilne Reininghaus. Začetek ob 2. pop. Priporočati bi bilo obilno udeležbo.

— Jesenice na Gorenjskem. V nedeljo, dne 9. t. m. bo v gostilni pri »Je-

lenn« na Savi ob 3. popoldne javen ljudski shod s sledečim dnevnim redom: 1. Militarizem in delavstvo; 2. Razpust državnega zbora. Poročevalec sodrug Vekoslav Mrak iz Zagorja ob Savi. Sodrugi, delavci! Udeležite se v obilnem številu tega shoda, ki bo tem važnejši, ker stojimo na pragu novih volitev.

Volilni shodi.

Prihodnji teden se vrše v Ljubljani sledeči okrajni shodi za občinske volitve:

V torek, 11. aprila ob 8. zvečer:

Za Krakovo in Trnovo: Gostilna Fröhlich, Trnovski pristan (E. Kristan, I. Zupan, I. Kocmur).

Za Tržaško cesto in okolico: Gostilna Krčon, Tržaška cesta (A. Kristan, I. Gale, A. Piškur).

Za šentpeterski okraj: Gostilna Enci na Ledini (Ivan Tokan, Jurij Brozovič, Fran Bartl).

V sredo, 12. aprila ob 8. zvečer:

Za šentjakovski okraj: Gostilna Pock, Sv. Florijana ulica št. 6 (A. Kristan, I. Mlinar, I. Kocmur).

Za kolodvorski okraj (Bežigrad in delavske hiše): Gostilna Aurovih dedičev, Dunajska cesta 58. (Jos. Petrič, I. Gale, I. Tokan).

Za šentpeterski in vodmatski okraj: Gostilna gosp. Boleta, Trg Tabor 3. (E. Kristan, V. Sajovic, I. Kocmur).

Za tobačno delavstvo: Gostilna »pri Kroni« v Gradišču. Začetek ob 1/26. zvečer. (I. Kocmur, A. Piškur, I. Tokan).

Za kolodvorski in sodni okraj: Gostilna bratov Novakovič, Sodna ulica št. 4. (A. Kristan, A. Udovč, I. Mlinar). Začetek ob 8. zvečer.

Vabila za shode se dobe v prostorih politične organizacije.

Naznanilo nadaljnjih shodov v prihodnji številki.

Štajersko.

— Trbovlje. Tu se je vršil v nedeljo, dne 2. aprila ob 3. popoldne pred »Delavskim domom« impozanten političen shod, ki se ga je udeležilo 1000 do 1500 delavcev in delavk. Na shodu je govoril k prvi točki o militarizmu in maščanski politiki kakor tudi o razpustu državnega zbora sodrug Mrak iz Zagorja. V poldrugo uro trajajočem govoru je govornik razkrinjal škodljivost in hinavščino militaristične meščanske politike in razpravljal nadalje v daljših izvajanjih vzroke in pa posledice razpusta državnega zbora. Govornika so večkrat prekinili ogorčeni medklici zborovalcev; pač znak, da bo delavstvo znalo primerno oceniti patriotske orgije, ki so jih meščanski poslanci med njimi dr. Šusteršič, uganjali v avstrijski delegaciji na stroške delavnega ljudstva; da bo znalo to delavstvo primerno odgovoriti tudi na frivolnost s kakoršno je nastopala Bienerthova vlada proti prvi zbornici splošne in enake volilne pravice. — K drugi točki »Bratovskoskladnične razmere« je govoril sodrug Sitter, ki je brezobzirno ožigosal spletke in nakane izvestnih činiteljev proti koristim delavstva. Povdarjajoč še neizogibno potrebo združitve v strokovnih in političnih organizacijah, je sodrug Sitter zaključil ta zares velikanski shod.

Trst.

— V Trstu je danes izbruhnila stavka pekov.

— Argentinsko meso. V sredo je prišel prvi avstrijski parnik z argentinskim mesom v Trst, namreč »Francesca«, ki je last Austro Americane. Pripeljala je 700 ton zmrzlega mesa brez masti. Za prevoz takega mesa je bila ladja urejena v ladjedelnici v Tržiču. Živali, katerih meso je bilo namenjeno za Avstrijo, je preiskal avstrijski živinovozdravnik, preden so jih zaklali.

— Ljubljanski »Slovenec« misli, da bo iztlačil kdove kakšen profit iz afere, ki se obravnava pred tržaškim sodiščem vsled nekega članka, katerega je strojevodja sodrug Mihevc objavil v »Železničarju« proti vpokojenemu železniškemu uslužbencu Zupančiču. »Slovenec« se zelo moti, če misli, da se odebli od tega. Na svetu ni nobena or-

ganizacija varna, da ne najde včasih tudi škodljivcev pota vanjo, ker ni nikomur na čelu zapisano, kaj da je. Če se pa hoče organizacija rešiti škodljivcev, je to njena pravica in na vsak način bolj pošteno, kakor če bi gladila demagogom pot. Ali če se postavlja »Slovenec« na stališče moralista, tedaj je smešen in gnusen obenem. Saj je ni stranke, ki bi bila imela toliko afer s svojimi člani, ki nosijo zvonec, kakor klerikalna. In pri vseh teh aferah je šlo za drugačne reči! Ali misli klerikalno gobezdalo, da je že pozabljena Weiss-Kayserjeva afera ua Koroškem? Milione so tam kradli mazi-ljenci, uboge otroke so izkoriščali, vera jim je bila ščit za najnesramnejše goljufije. In pa vse neštete svinjarije popov, ki so zlorabljali otroke. In cela vrsta drugih lumparij. Ali bi pobožni »Slovenec« rad, da mu jih enkrat naštejemo? To bi bila krasna zbirka. Če želi, mu lahko pomagamo.

Gotovo govejo juho
najfinejšega okusa dajo

zvezda s križcem. **MAGGI** JEVE kocke

á 5 h

Pazite natanko na ime MAGGI in na varstveno znamko zvezda s križcem. Druge kocke niso MAGGI-jeve

Istra.

— Se že ponujajo! Iz Pulja nam pišejo: Komaj smo imeli državnozbornske volitve razpisane, pa so se že oglasili naši takozvani narodnjaki, bolje rečeno klerikalci v ljubljanskem »Slovenec«. To ne bi bilo nič posebnega, če ne bi bili — morda v svoji neumnosti — razodeli namenov svoje podle kupčevalske politike. Ta lepa družba bi namreč rada prodala puljske Slovence in Hrvate tisti vladi, proti kateri so njeni poslanci v zadnjem državnem zboru baje vodili opozicijo. Za to razkritje smo jim prav hvaležni, ker nam jasno kaže pot, katero moramo ubirati pri teh volitvah. Gospodje začenjajo seveda s tem, da socialna demokracija pri volitvah ne pride v poštev, ampak da bo boj samo med slovanskimi in italijanskimi narodnjaki. Namen tega modrovanja je zelo prozoren. Pridobili bi radi tiste volilce, ki niso trdni pristaši nobene stranke, češ če glasujete za socialne demokratke, bo to brez pomena, ker socialni demokrat itak ne bo izvoljen. A ravno ker gospodje tako trdijo, je očitno, da sami ne verjamejo, kar pravijo. In res je tako, da bo socialna demokracija pri teh volitvah jako važen faktor, s katerim bodo narodnjaki obeh barv imeli dosti opraviti. Ali o tem se še pomenimo. Za danes moramo opozoriti na najbolj sumljivi odstavek »Slovenčevega« članka. Ta se glasi:

»Upamo, da je tudi avstrijska vlada končno izpregledala vso hinavščino laške liberalne klike, ki se dela na eni strani miroljubno in patriotsko, da vladi nekaj peska v oči nasuje in tako pri vladnih jastih ostane...« Prepričani smo, da avstrijska vlada sedaj dobro ve, kdo je tisti nasilnež, vsled katerega se nahaja vsa Istra v anarhiji in neredu... Zanašamo se torej, da bo nova vlada pri prihodnjih volitvah pokazala, da se ne da več od laške liberalne klike za nos vleči. Izid volitev v puljskem okraju leži v rokah e. k. mornarice in vlade...»

»Slovenec« članek potem zahteva, da naj vlada slovanskemu (klerikalnemu) kandidatu ob strani stoji. Kako prihaja jugoslovanska stranka sploh do tega, da te pozivlje na vlado? Na Bienerthovo vlado? Roka roko umiva, Bienerthova vlada ne stori ničesar zastonj. Kaj torej hočejo naši klerikalci, če žele od vlade,

da naj jim pomaga pri volitvah? Kako bodo vladi naplačali to pomoč? — Razumemo! Gospodje so na prodaj, pripravljeni so uskočiti v vladni tabor, če bi jim vlada pomagala do mandata. — Ali kaj more vlada storiti pri volitvah? Kako more »kandidatu stati ob strani?« Vlada ima pri volitvah biti nepristranska; klerikalna banda pa tukaj zahteva, da naj mornarica terorizira od nje odvisne volilce in jih sili, da bi glasovali za klerikalnega kandidata. Iavno torej gospodje pozivljajo na nasilje! Pri tem seveda misli pred vsem, da bi oropali socialne demokratke. Zakaj od mornarice odvisni so najbolj delavski volilci. Te naj bi mornarica terorizirala. Zgodaj se je ta svojat izdala. Hvaležni smo ji za to. Prepričana naj bo, da ji bomo gledali na prste, kakor bo treba.

Volitve razpisane!

Današnja uradna »Wiener Zeitung« razglašala oficijelni razpis novih volitev za avstrijsko zbornico poslancev.

Izvrzmi Galicijo in Dalmacijo bodo glavne volitve

po vseh deželah v torek dne

13. junija.

Obenem je določen za ožje volitve

torek, dne

20. junija.

Po galiških in dalmatinskih volilnih okrajih bodo volitve na različne dni, tako da bo zadnja volitev opravljena dne 8. junija.

Nova zbornica bo sklicana dne 20. junija, da se konstituira in opravi nujne formalnosti. Potem bo baje poslana na poletne počitnice.

Ministrstvo za notranje zadeve je izdalo naredbo vsem namestnikom in deželnim predsednikom, s katero jih opozarja na določbe zakona o volitvah za državni zbor in na pripravna dela za redno izvršitev volitev.

Deželni šefi, ki so že včeraj imeli konferenco zaradi pripravljanih del, jo danes nadaljujejo.

Slišati je, da v vladnih krogih ni najboljše razpoloženje. Bienerth je menda mislil, da sprejmo volilci razpust državnega zbora z navdušenjem in je sedaj precej potrpt, ker opazuje, da se je motil. Med vladnimi strankami tudi pojema prvotno navdušenje za združitev in skupen nastop.

Delavsko gibanje.

— Stavka krojačev v Ljubljani. V sredo so se vršila pogajanja med delodajalci in pomočniki. Pogajanjem je prisostvoval tudi sodrug Kosel iz Gradca kot zastopnik organizacije in voditelj stavke. Kljub ostrim obravnavam se s podjetniki ni bilo mogoče zediniti. Da ne pride do sporazuma, ovira največ gospod Polheimer, ki zavzema naravnost sovražno stališče napram delavcem in napram petodstotnemu zvišanju mezd njih postavlja. V imenu mojstrov je izjavil slednjič g. Polheimer, da mojstri sprejmejo dotedanje tarife, kot kolektivno pogodbo, nikakor pa ne dovolijo kakršnegakoli zvišanja mezd. Da bodo cenjeni naročniki vedeli, kako malenkostna je zahteva pomočnikov, omenjamo, da znaša petodstotno zvišanje pri celi obleki v prvem razredu le 90 vin. in v drugem razredu pa 75 vin. Spričo take izjave mojstrov in spričo tega, ker mojstri iz gole trmoglavosti nečejo dovoliti niti neznatnega zvišanja mezd njih postavk, so se morali delavski zastopniki odstraniti. Stavka bo torej trajala dalje in pomočniki se ne bodo ustrašili niti velikonočnih praznikov, dasi gospodje mojstri s tem menda nekaj računajo. Vsi razsodni in pametni ljudje morajo biti v takem slučaju na strani pomočnikov, zakaj ljudje smo vsi in živeti hočemo. Boj torej traja dalje in krojaški pomočniki naj se ogibljejo Ljubljane! — Mojster g. Mohorič je, kakor zvezo, tarif že podpisal in je njegovih pet pomočnikov že stopilo v delo.

Sodrugi, spominjajte se

„Tiskovnega sklada“!

Pivovarna Göss, akc. dr.
- prej Maks Kober v Gössu -

priporča svoja piva v
sodčkih in steklenicah
najboljše kakovosti.

Zaloga v
Sp. Šiški

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. — Stari trg št. 8.

skladišče oblek — domačega izdelka — za gospode in dečke. — Velika izbira tu- in ino- zemskega blaga za obleke po meri. — Solidna postrežba. — Vedno nizke cene.

STOPNICE, BALKONI, OGRAJE, STAVBENI OKRASKI, KORITA, BETONSKI VOTLI ZIDAKI, POKRIVALNE PLOŠČE, KANALIZACIJE I. T. D.

KRANJSKA BETONSKA TVORNICA
TRIBUČ & KOMP. LJUBLJANA.
PISARNA, DELAVNICE IN SKLADIŠČE NA TRŽAŠKI CESTI. - TELEFON 296.

CEMENTNE CEVI NA STROJ ALI NA ROKO IZDELANE V VSEH MERAH, BARVASTE MOZAIK-PLOŠČE ZA TLAK, CEMENTNA OPEKA ZA DIMNIKE I. T. D.

Dober tek je dobra stvar,
Zanemarjaj je nikar!
Dober teh imaš vsak dan,
Ako vživaš

Najboljši želodčni likér!

Sladki in grenki.

Ljudska kakovost liter K 2.40
Kabinetna kakovost . . . 4.80

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Kdor čita strokovno glasilo, naj čita tudi „Rdeči Prapor“! Oboje!

Castiti gospod

Gabrijel Piccoli
lekarnar
v Ljubljani.

Vašo tinkturo za želodec sem že vso z velikim uspehom porabil, katero iz srca priporočam v veliko korist vsaki družini ter se Vam iskreno zahvaljujem in prosim, blagovolite mi poslati še 24 steklenice Vaše tinkture za želodec.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Sterle
Posestnik in premirani medvedji lovec v Koritnicah, pošta Knežak pri Št. Petru na Krasu.

Spretni zastopniki

sprejme proti visoki proviziji eksportna trrdka Joh. Weiner Dunaj XXX. Bosch — strasse 2. —

Lekarna pri „zlatem orlu“
v Ljubljani, Jurčičev trg št. 2,

priporoča sledeča zdravila:
Čaj za bolne na živcih je izvrstno krepijo sredstvo za živce, izboljšuje spanje, učinkuje pri nervozni oslabelosti. Cena kart. K 1.20.
Dunajske kapljice zoper krč utešujejo bolečine v želodcu in trebuhu ter odganjajo vetrove. Steklenica 20 vin. 6 steklenic K 1.—.
Za gospe i. gospodične ima v zalogi čaj, ki je preizkušeno sredstvo pri vsakovrstnih bolih in nepravilnostih pri prihodih zaostalega mesečnega pranja, ki obenem pospešuje pranje (menstruacijo). Cena kart. K 1.50.

V tej lekarni se tudi oddajo zdravila p. n. članom okrajne bolniške blagajne v Ljubljani, bolniškemu zavodu c. kr. tobačne tovarne in bolniški blagajni c. kr. priv. južne železnice.

Ceno posteljno perje!
Najboljši češki nakupni vir.

Zgotovljene postelje iz gostonitnega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dlga, 60 cm šir., polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10, 12, 14 in 16 K, zglavnice 3, 3.50 in 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13, 14.70, 17.80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4.50, 5.20 in 5.70 K, spodnja pernica iz močnega, črtnatega gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka 12.80 in 14.80 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. Natan. cen. gratis in fr. S. Benisch, Dešenice 758, Češko.

„SLAVIJA“ VZAJEMNO ZAVAROV. BANKA V PRAGI,

ki je največji slovanski zavarovalni zavod v Avstriji, se najtopleje priporoča ter vabi p. n. slovensko občinstvo, da sklepa zavarovalne pogodbe, bodisi za življenje, proti požaru, proti ulomu ali pa proti razbitju stekla in ogledal, le pri njej. — BANKA „SLAVIJA“ ima posebno ugodne pogoje in prikladne načine za zavarovanje življenja. Njeni tarifi za preskrbljenje za starost, za slučaj smrti roditeljev, za doto otrokom, so najcenejši. Ona razdeljuje ves čisti dobiček svojim članom. Banka „Slavija“ je res slovanska zavarovalnica z vseskozi slovansko-narodno upravo. Življenske police banke „Slavije“ so neizpodbitne in nezapadljive. Gmotno podpira banka „Slavija“ narodna društva in organizacije, prispeva k narodnim dobrodelnim namenom instremi za izboljšanje in osamosvojitvijo narodnega gospodarstva. Ogromni rezervni fond K 54,000.000 — jamčijo za popolno varnost. Čistega dobička je do sedaj izplačala svojim članom življenskega oddelka K 2,495.719.—. Kapitalij in škod pa je do sedaj izplačala K 109,356.861.—. — Vsa pojasnila daje ter cenike in razkazila razpošilja drage volje in poštine prosto

GENERALNI ZASTOP „SLAVIJE“

VZAJEMNO ZAVAROVALNE BANKE V LJUBLJANI.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da je zopet otvorjena staroznana
gostilna „Pri avstrijskem cesarju“
na Sv. Petra cesti št. 5. Abonenti se sprejemajo na hrano po nizkih cenah.
Za obilen obisk se vljudno priporoča
F. K. Čenčič.

Produkt. zadruga ljublj. mizarjev

registrovana zadruga z omejeno zavezo
s sedežem v Ljubljani, Marije Terezije c. 11 (Kolizej)

Zaloga pohištva

lastnega izdelka in izvršuje vsa mizarska stavbna dela.
Lastna tovarna na Glincah pri Ljubljani.

Julius Meinl

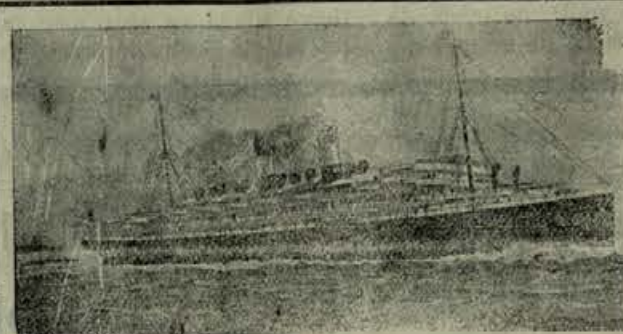

Uvoz kave
Veležgalnica kave

Potniki v severno in južno Ameriko
vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst - Newyork, Buenos Aires - Rio de Janeiro

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vrtenicama, električna razsvetljava, brezžični brzojavom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom, sveži kruh, posteljo, kopelj itd.

Odhod parnikov:

V sev. Ameriko vsako soboto, v juž. Ameriko vsakih 14 dni. Vsakovrstna pojasnila dajo drage volje brezplačno pri glavni agenturi za Kranjsko, Štajersko in Koroško:

Simon Kmetetz, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.